

Jaarverslag 2020

Adviesraad Sociaal Domein Bernheze

Inleiding

In 2019 is de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gestart met een nieuwe structuur. In het jaarverslag van 2019 is deze werkwijze uitgebreid uitgelegd en is te zien hoe deze nieuwe aanpak heeft geleid tot een groot aantal goed onderbouwde adviezen van de ASD aan de gemeente Bernheze. In 2020 was daar in maart plotseling het Corona virus wat een aantal maanden alle aandacht van de gemeente heeft opgeëist, waardoor andere zaken op een wat lager pitje kwamen te staan. Desondanks heeft de ASD ook in 2020 weer een aantal adviezen uitgebracht en regelmatig met de gemeente overleg gevoerd over belangrijke zaken in het Sociaal Domein. Voor de gevolgen van de Corona crisis is op dit moment voldoende aandacht vanuit allerlei hoeken, dus daarop heeft de ASD geen extra aandacht gelegd dit jaar. Wel hebben de voorzitter en de adviseurs meegewerkt aan een viertal artikelen in de MooiBernhezeKrant om de inwoners meer inzicht te geven in het werk van de ASD, en waar men de ASD voor kan benaderen. Delen van deze artikelen zijn in dit verslag verwerkt.

Samenstelling Adviesraad Sociaal Domein

In 2020 is de samenstelling van de ASD ongewijzigd als volgt gebleven:

- Voorzitter, Gerard van Dijk (waarnemend voorzitter, Frans Schmidt)
- Adviseur kennisgroep WMO, Wim van Lith (vervanger Toon van Dijk)
- Adviseur kennisgroep Jeugd, Lea Prins - de Wit (vervanger Victor Amukwaman)
- Adviseur kennisgroep Participatie, Frans Schmidt (vervanger Audrey Alards)
- Rosita van Berkom ambtelijk secretaris.

In 2021 zal Frans afscheid nemen van de ASD vanwege een bestuursfunctie die hij heeft aanvaard die niet meer te combineren is met het werk voor de ASD. Audrey Alards zal zijn rol als Adviseur Participatie en waarnemend voorzitter overnemen. Uiteraard danken wij Frans hartelijk voor zijn jarenlange tomeloze inzet voor de ASD.

Missie van ons adviesorgaan.

- Ons werkgebied omvat alle woonkernen binnen de gemeente Bernheze en heeft primair betrekking op onderwerpen gerelateerd aan het Sociaal Domein (Wmo, Jeugd, Participatie).
- Door onze gevraagde en ongevraagde adviezen aan het college van B&W willen we zeker stellen dat degene die, nu of in de toekomst, zorg en welzijn nodig hebben mee kunnen blijven doen -ofwel kunnen blijven participeren- in de samenleving (maatwerkvoorziening).
- Wij willen het voor alle inwoners van Bernheze mogelijk maken om zoveel mogelijk actief mee te doen in de samenleving. Daarom ondersteunen we de gemeente in haar taak om haar burgers hierin blijvend te stimuleren en te ondersteunen.
- Om dit goed te kunnen doen zoeken en onderhouden we contacten met diverse organisaties binnen en buiten Bernheze. We gaan uit van onafhankelijkheid en gemeenschapszin. Wij willen signalen uit de kernen van Bernheze die van belang zijn voor het ontwikkelen van beleid door-leiden naar het gemeentebestuur. Wij hebben daarbij vooral aandacht voor kwetsbare mensen en organisaties die nog onvoldoende gehoord worden.

Doel ASD: vertegenwoordigers van de 3 doelgroepen op een gestructureerde manier te betrekken bij het beleid van de gemeente Bernheze om zo bij te dragen aan een verbetering van integraal beleid.

Vergaderingen 2020

In 2020 werden 8 vergaderingen van de Adviesraad gehouden. Dit gebeurde fysiek, schriftelijk en digitaal vanwege Corona. In deze vergadering werden de navolgende adviezen vastgesteld:

Datum	**Advies inzake**
2-3-2020	Ongevraagd advies inzake problematiek rondom scootmobielen in appartementencomplexen
4-3-2020	Advies op programmalijnen ‘aanpakken met impact’ en ‘meedoen naar vermogen’
26-9-2020	Advies individuele studietoeslag
30-9-2020	Advies Privacyregeling wegwijzer gemeente Bernheze 2020
27-10-2020	Advies Verordening Jeugdhulp Bernheze 2021
29-12-2020	Advies NTI raadsvoorstel Nibud onderzoek doelmatigheid armoedebeleid

Alle adviezen zijn besproken met de gemeente en de gemeente heeft verslag gedaan over hoe de adviezen zijn verwerkt.

Alle adviezen van de ASD zijn te vinden op de website van de gemeente Bernheze via:

https://www.bernheze.org/inwoners-en-ondernemers/zorg-en-welzijn/adviesraad-sociaal-domein/

Daarnaast werd er op 26-8-2020 een brede bijeenkomst gehouden bij de gemeente Bernheze, waarbij alle kennisgroepen aanwezig waren, om samen met de gemeente te sparren over hoe de gemeente Bernheze haar kwetsbare burgers goed kan helpen en ondersteunen.

Adviesraad Sociaal Domein is van groot belang voor inwoners van Bernheze

'Onze voortdurende zorg is mensen die hulp nodig hebben en het zelf niet kunnen vinden, toch te bereiken'

BERNHEZE - Krijgt iedereen de zorg die hij of zij nodig heeft? De Adviesraad Sociaal Domein Bernheze behartigt de belangen van de inwoners van de gemeente Bernheze voor Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Dat doet de adviesraad door gevraagd en ongevraagd advies te geven aan burgemeester en wethouders, contact te hebben met verschillende organisaties binnen en buiten Bernheze en persoonlijke ervaringen te horen van mensen over het beleid binnen het sociaal domein.

"We willen graag dat mensen snappen waar sommige stukken over gaan

In de komende edities van DeMooiBernhezeKrant wordt ruim aandacht geschonken aan de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) door drie adviseurs en de onafhankelijke voorzitter aan het woord te laten. Met laatstgenoemde beginnen we in deze editie. Gerard van Dijk aan het woord.

"De Adviesraad Sociaal Domein Bernheze bestaat uit een onafhankelijk voorzitter, dat ben ik dus, en drie adviseurs met elk een specialisatie voor een van de drie wetten; Wim van Lith voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Lea de Wit voor de Jeugdwet en Frans Schmit voor de Participatiewet (Werk en Inkomen). Als ASD worden wij secretarieel ondersteund door Rosita van Berkom. Elke adviseur weet veel van het onderwerp en is dus goed bekend met wat hij doet, maar laat zich graag nog meer voorlichten door professionals en ervaringsdeskundigen die hun kennis graag met de adviseur delen.

. Op dit moment zijn we bezig met het overtuigen van de gemeente dat het voor iedereen van groot belang is om in makkelijk leesbare taal te communiceren. Zeker voor Wmo-gebruikers. We willen graag dat mensen snappen waar sommige stukken over gaan. Ook zijn we bezorgd over het feit dat de gemeente van plan is om de gemeentegids af te schaffen. Een ramp voor mensen die digitaal niet zo sterk zijn, die mensen moet de mogelijkheid worden geboden om het op papier te kunnen lezen. Zo hebben we bijvoorbeeld de door de gemeente gehanteerde Engelse term 'trigger money' maar vlug veranderd in wat er mee bedoeld wordt, namelijk stimuleringsgelden leefbaarheidsinitiatieven."

Inhoudelijk

Bij een aantal van bovenstaande adviezen zijn de kennisgroepen bij elkaar geweest. Hieronder volgen de interviews met de adviseurs, die deze kennisgroepen voorzitten, welke afgelopen jaar zijn verschenen in de Mooi Bernheze Krant en een uiteenzetting wat de kennisgroepen hebben gedaan en waar ze zich mee gaan bezighouden het komende jaar.

Kennisgroep Participatie 2020

Nu is het de beurt aan Frans Schmit, adviseur Participatiewet binnen de Adviesraad Sociaal Domein, om te vertellen over zijn 'tak van sport'.

Frans is 74 jaar, en is de trotse opa van maar liefst acht kleinkinderen, maar zet zich niettemin nog steeds voor de volle 100 procent in voor de Participatiewet binnen de adviesraad. Frans is begonnen bij de Wmo Raad en heeft geholpen bij de omvorming van deze raad naar de huidige Adviesraad Sociaal Domein, én is ook nog betrokken bij het project SchuldHulpMaatje, zowel binnen Bernheze als ook landelijk.

"Onder de Participatiewet valt werk, inkomen en armoede (WIA) en schuldenbeleid. Onder inkomen vallen de sociale uitkeringen. Op het gebied van werk is het heel divers", vertelt Frans om vervolgens uit te leggen: "Vanuit de Participatiewet worden mensen naar een baan begeleid; deze mensen kunnen hierbij vanuit de gemeente bijgestaan worden. Dit zijn mensen die verder geen beperkingen of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Daarnaast worden vanuit de Participatiewet ook mensen naar werk begeleid die niet voor 100 procent inzetbaar zijn. De gemeente is verplicht ook deze mensen te helpen. Mensen die bijvoorbeeld voor 50 procent inzetbaar zijn en die gaan werken bij een bedrijf, waarbij de gemeente de loonkosten tot 100 procent aanvult.

"Als niemand iets meldt, kunnen wij ook geen verdere actie ondernemen

veel bezig met wetgeving. Wat natuurlijk ook erg belangrijk is, is dat er één loket zou moeten komen. Dat voorkomt dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd."
De toegang tot het sociaal domein is erg belangrijk, met name participatie, vindt Frans. "Daarom is het jammer dat mensen uit de gemeente Bernheze voor een afspraak naar Veghel moeten. Dat is niet laagdrempelig en voor mensen die niet over eigen vervoer beschikken, en dus aangewezen zijn op het openbaar vervoer, is het niet altijd even handig. De afspraken zouden in Bernheze moeten plaatsvinden voor mensen die in onze gemeente wonen. Gelukkig is de gemeente nu aan het kijken hoe deze toegang in Bernheze te regelen. Hopelijk hebben we eind dit jaar uitsluitsel."

De kennisgroep bestond in 2020 uit 2 vaste leden naast de adviseur, Huidige leden zijn:

- Audrey Alards
- Hélène van Asseldonk

De kennisgroep participatie is in 2020 *niet* bij elkaar geweest omdat de aard en omvang van de adviezen hiertoe geen aanleiding heeft gegeven. De bezetting van de kennisgroep is variabel en wordt uitgebreid met externe expertise, afhankelijk van welke expertise op dat moment noodzakelijk is om het werk goed te kunnen doen.

Vanwege de coronacrisis is de communicatie bemoeilijkt geworden doordat fysiek vergaderen niet altijd mogelijk was en vergaderingen d.m.v. teams maar zeer beperkt zijn toegepast binnen de ASD. Tevens is de aanvraag van adviezen in 2020 duidelijk achter gebleven t.o.v. 2019. Toch zijn er wel belangrijke ontwikkelingen geweest waarbij de ASD in heeft kunnen participeren.

<u>Afgeronde werkzaamheden/initiatieven in 2020</u>
Als ASD zijn we betrokken geweest bij een aantal belangrijke zaken die rechtstreeks of indirect van belang zijn voor het welzijn van de inwoners van Bernheze. In 2020 hebben we kunnen participeren bij o.a. de volgende zaken.

- Het assisteren bij het vroegtijdig vormgeven van het NIBUD onderzoek aangaande de effectiviteit van het armoedebeleid dat door de gemeente Bernheze in de afgelopen tijd gevoerd is. Dit onderzoek was belangrijk om na te gaan in hoeverre het armoedebeleid

effectief is voor iedereen die daar eventueel een beroep op doet, en of er een zogenaamde armoedeval bestaat binnen de bestaande regelingen.

- We hebben gekeken naar het privacy beleid dat van toepassing wordt bij het opzetten van “de Wegwijzer Bernheze”
- We zijn betrokken geweest bij het veranderen van het beleid van de gemeente m.b.t. kwijtschelding van schulden van inwoners van Bernheze bij de gemeente. Dit naar aanleiding van de nieuwe gemeentelijk debiteurenbeleid van de gemeente Arnhem.
- We zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van de integrale toegang voor zowel Participatie, WMO en later ook de jeugdzorg. Een en ander wordt operationeel in 2021 onder de naam “Wegwijzer Bernheze”
- We zijn betrokken geweest bij de veranderingen m.b.t. de “individuele studietoeslag regeling”.
- We zijn betrokken geweest bij het formuleren van de 2 programmalijnen binnen de gemeente Bernheze.
- We zijn betrokken geweest bij het collegevoorstel m.b.t. de invoering budgetbeheer en coaching.

<u>Werkzaamheden/initiatieven die na 2020 doorlopen in 2021</u>

- Nauw betrokken zijn/blijven bij het tot stand komen van het schulden en armoedebeleid
- Op regelmatige basis contact houden met verantwoordelijke beleidsmedewerkers van de gemeente Bernheze m.b.t. zaken in verband met de participatiewet.
- Nauw betrokken blijven bij de totstandkoming van de lokale integrale toegang voor het gehele sociale domein

Kennisgroep WMO 2020

Waar je onlangs een interview met deze voorzitter, Gerard van Dijk, in DeMooi-BernhezeKrant hebt kunnen lezen, geven we nu het woord aan Wim van Lith, lid Adviesraad Sociaal Domein, voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

“Sociaal domein is heel breed; in het ‘pakket’ zit ook het onderdeel Wmo, waarin allerlei zaken aan de orde komen. De uitvoering van de Wmo zit nu bij de gemeente, daarvóór bij het Rijk”, legt Wim uit. “De complexe zaken zouden mijns inziens toch beter af zijn bij het Rijk. De ‘gewonere’ zaken kunnen ook prima door de gemeente afgehandeld worden, de gemeente staat wat dat betreft toch dichter bij de mensen.”

Onder Wmo valt de zorg, zorgvoorzieningen, hulp aan inwoners met een kwetsbare psychische gesteldheid, thuiszorg, beschermd wonen, de ondersteuning van mantelzorgers. Ook de inzet van ONS welzijn en het persoonsgebonden budget (pgb), vallen hier onder. Wim: “Mantelzorgmakelaar Margo van den Berg fungeert als eerste aanspreekpunt en is wat betreft de ondersteuning van mantelzorgers en voor de aanvraag van het pgb, van grote waarde voor ons. Als mantelzorgmakelaar neemt zij de hele papierwinkel uit handen en zorgt ervoor dat de juiste hulp op de juiste plek komt. Dat kan om verpleging of verzorging gaan, maar ook om hulpmiddelen of aangepaste voorzieningen. Ook sommige KBO-adviseurs, die speciale cursussen hebben gevolgd hoe nu precies bepaalde zaken aan te pakken, zijn erg belangrijk voor ons. We zijn dan ook blij die mensen tot ons netwerk te mogen rekenen.

“Sociaal domein is heel breed; in het ‘pakket’ zit ook het onderdeel Wmo

‘Ook sommige KBO-adviseurs, die speciale cursussen hebben gevolgd hoe nu precies bepaalde zaken aan te pakken, zijn erg belangrijk voor ons’

In 2020 bestond de Kennisgroep WMO uit 3 vaste leden naast de adviseur, Wim van Lith:

- Toon van Dijk
- Gerrie van Tuijl
- Annemieke van der Biezen

Bij onderwerpen die meerdere aandachtsgebieden omvatten hebben we samengewerkt met de kennisgroep Participatie en de kennisgroep Jeugd. Indien gewenst, kunnen we externe deskundigen inschakelen om specifieke onderwerpen van het betreffende thema toe te lichten.

Om het onderdeel WMO binnen de ASD meer bekendheid te geven is op uitnodiging van De MooiBernheze Krant een interview gegeven om het onderdeel WMO nader toe te lichten. Dit is gepubliceerd in de krant van woensdag 22 april 2020 (zie bijlage pagina 7).

De kennisgroep WMO is niet afzonderlijk bij elkaar geweest vanwege de onmogelijkheid van vergaderen i.v.m. Corona.

Wat betreft de ASD bijeenkomsten is deels digitaal en deels fysiek op 1 ½ meter vergaderen mogelijk gebleken. Ambtelijk overleg is voornamelijk telefonisch gevoerd.

Verder is in augustus een algemene informatiebijeenkomst bijgewoond door alle leden, inclusief kennisgroepen, waarbij de gemeente onze inbreng heeft gevraagd over welke problemen en knelpunten zich voordoen om iedereen mee te kunnen laten doen in onze maatschappij. (de inclusieve samenleving)

<u>Afgeronde werkzaamheden en initiatieven in 2020:</u>

- Op basis van onze inbreng over de Verordening WMO 2020 is deze afgerond met de vaststelling in de gemeenteraad, waarbij onze adviezen grotendeels zijn overgenomen. De nadere regels worden door het College vastgesteld;
- Naar aanleiding van klachten over toegankelijkheid/bereikbaarheid met scootmobielen wordt een (ongevraagd)advies over WMO vriendelijk bouwen gegeven zodat bij het afgeven van vergunningen hiermee al rekening wordt gehouden;
- Het probleem van laaggeletterdheid wordt opgenomen als onderdeel van het armoedebeleid vanwege de grote raakvlakken met dit beleidsonderdeel. Dit is opgenomen in het advies van de ASD inzake “meedoen naar vermogen”;
- In een gezamenlijke bijeenkomst met de commissieleden MZ hebben we de ontwikkelingen in het Sociaal Domein besproken;
- Daarnaast hebben we, in samenwerking met de andere kennisgroepen gezamenlijk een advies opgesteld over de privacyregeling behorend bij de Wegwijzer Bernheze 2020. Dit is vervolgens door de ASD als een eindadvies aan B&W gezonden;
- Over de problematiek van “Eenzaamheid” is namens ASD deelgenomen aan de digitale sessies die hierover zijn gehouden.

<u>Werkzaamheden/initiatieven die na 2020 doorlopen in 2021</u>

- Nauw betrokken blijven bij beleid en uitvoering van het brede terrein van de WMO;
- Regelmatig overleg met de betrokken verantwoordelijke beleidsmedewerkers;
- Integrale benadering van het sociaal domein met de overige leden van de ASD en betrokken ambtelijke medewerkers en (externe) adviseurs;
- Regionale contacten onderhouden op het werkgebied van het sociaal domein.

Kennisgroep Jeugd

Nu is Lea Prins- de Wit aan het woord. Haar 'tak van sport' binnen de Adviesraad Sociaal Domein is Jeugdwet.

Op dit moment is Lea, samen met de kennisgroep Jeugd, druk doende met het doorontwikkelen van het netwerk rondom de Jeugdwet.

Ook adviesraden in de omgeving raadplegen we natuurlijk, dit najaar gaan we hen weer benaderen. Ook dit heeft De jeugd in z'n algemeen is best een lastige doelgroep waarbij je altijd op zoek moet gaan naar signalen,

"We hebben best een breed domein, van kinderen in de basisschoolleeftijd tot formeel 18 jaar. Wat ik best lastig vind is de plotselinge 'knip': eerst valt een jongere nog onder de Jeugdwet en dan opeens, vanaf zijn achttiende levensjaar, onder de Wmo. Daar zou wat dat betreft veel integraler naar gekeken moeten worden; ook door de gemeente. In veel gevallen overlappen de problemen die mensen hebben namelijk meerdere gebieden. De kracht van de adviesraad sociaal domein zit in de integrale benadering hiervan, we benaderen een vraagstuk vanuit de drie domeinen, Wmo, Jeugd en Participatie, en baseren hier ons advies op. Wat ons betreft zou het vraagstuk wat betreft de toegang tot de zorg anders ingericht moeten worden. Waarbij ik samen met de kennisgroep Jeugd de plaats die de doelgroep jeugd hierin krijgt natuurlijk kritisch zal blijven volgen."

Wat Lea ook belangrijk vindt is preventie. Dat is in het zorglandschap helaas een ondergeschoven kindje, niet alleen in Bernheze, maar dit is een landelijke trend. "Terwijl preventie ontzettend belangrijk is, dit moeten we echt op de agenda krijgen. Gelukkig zien al veel instanties het belang hiervan in", zegt Lea.

'We hebben best een breed domein, van kinderen in de basisschoolleeftijd tot formeel 18 jaar'

De kennisgroep startte met 3 leden naast de adviseur. Huidige leden zijn:

- Victor Amukwaman
- Caroline van den Akker
- Archel Kerkhof

Hoewel er genoeg plannen lagen voor de doorontwikkeling van de Kennisgroep jeugd heeft dit in 2020 grotendeels stil gelegen als gevolg van de Covid-19 pandemie.

Er is het initiatief genomen om eens een kijkje te nemen bij een adviesraad in de nabije omgeving met als doel om van elkaar te leren en de mogelijkheden te onderzoeken om op hoofdlijnen met elkaar samen te werken. Dit hopen we in 2021 verder vorm te geven. Om meer bekendheid te geven aan de ASD Bernheze heeft de voorzitter van kennisgroep jeugd rond de zomer van 2020 een interview gegeven aan de Mooi Bernhezer Krant (zie bijlage pagina 9).

Er is door de kennisgroep jeugd advies uitgebracht inzake verordening jeugdhulp Bernheze 2020.
Er is een bijdrage geleverd door de kennisgroep jeugd door input te geven ten aanzien van inzet praktijkondersteuner GGZ jeugd bij huisartsenpraktijken in Bernheze.
De kennisgroep is in 2020 1x fysiek bij elkaar geweest voor afstemmingsoverleg en 1x op afstand met elkaar een advies voorbereid. Overige afstemming heeft via telefoon, app of mail plaats gevonden.
Structurele deelname van Adviseur Jeugd aan de integrale vergaderingen van de ASD met Voorzitter, Adviseur Wmo, Adviseur participatie, Gemeente Bernheze en Secretariaat ASD.

Financieel

De Adviesraad Sociaal Domein heeft een jaarlijks budget van € 5.000,- voor directe kosten (exclusief kosten secretariaat). Over 2020 is daarvan € 2.508,03 gebruikt.

De kosten waren als volgt verdeeld:

Onkostenvergoeding ASD- en kennisgroepleden	€ 2.060,00
Declaraties ASD leden	€ 84,14
Zaalhuur	€ 308,83
Overig	€ 55,06
Totaal	**€ 2.508,03**

Tot slot

In 2021 zullen wij de ontwikkelingen rondom de integrale toegang nauwlettend volgen en bewaken. Daarnaast zullen wij gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken binnen de taakgebieden Jeugd, Participatie en Wmo en daarbij de integraliteit bewaken.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de ASD d.d. 30 maart 2021.